



FOTO: FOTO HASSE HOLMBERG/SCANPIX

Stoppa fusket i byggbranschen

Publicerad: 8 februari 2011, 16.40. Senast ändrad: 8 februari 2011, 16.59

Fusket i byggbranschen är utbrett där utländsk arbetskraft utnyttjas och skatteregler kringgås. Detta går ut över de seriösa företagen, och myndigheterna måste ges bättre verktyg att agera. Ett effektivt förslag skulle kunna vara att – med Operation krogspaning som förebild – komma på oannonserade besök på arbetsplatser. Det skriver Jens Hoffmann, vd för Dipart Entreprenad och med många års erfarenhet av branschen.

Programmet Fuskbyggarna i TV4 tar upp problem kring felaktigt byggda hus, men aktualiserar samtidigt en mer komplicerad fråga: det utbredda svartjobbbandet och utnyttjandet av utländsk arbetskraft.

I flera av programmen har vi mött familjer som tror sig ha köpt sitt drömhus och som blir förtvivlade när de upptäcker att de istället fått ett hus byggt av helt okvalificerad arbetskraft med alla de fel som då blir följderna. När människor utan utbildning, utan stöd av professionell arbetsledning utnyttjas som billig arbetskraft för att bygga bostäder blir resultatet ofta katastrofalt. När byggaren som sålt huset sedan granskas avsägar han sig ansvar och pekar mot underentreprenören.

Den här bilden av dåliga underentreprenörer som alla skyller på behöver förtydligas. Min erfarenhet, efter 17 år i byggbranschen, säger mig att det ofta går till på följande sätt:

En så kallad underentreprenör inregistrerar ett företag och som arbetskraft använder han människor som med förhoppningen om ett bättre liv kommit till Sverige från främst östländerna. Ibland får de till och med hjälp att komma hit och får, i bästa fall, ett ordnat gruppboende i någon husvagn eller sommarstuga. Den svarta lönen som utbetalas ligger runt 50-100 kronor i timmen och allt vad rimlig arbetsmiljö heter lyser med sin frånvaro. Arbetsdagarna är långa, rasterna få. De kortsiktiga ekonomiska vinsterna för en så kallad underentreprenör som anlitar människor på de här villkoren är stora och givetvis lockande. De företagare som anlitar dessa underentreprenörer skulle – om de bara lyfte på locket en aning – upptäcka att allt inte står rätt till. Men de väljer ofta att blunda eftersom priset är så rätt.

Oavsett om det gäller bärplockning, städning, skogsarbete, snöskottning eller byggprojekt så förekommer dessa grova brott varje dag året runt. Konsekvenserna är allvarliga. Seriösa företagare och entreprenörer får en stor släng av det allmänna missnöjet och deras prisbild förstörs. De som jobbar utnyttjas och slutkunden blir som regel lurad. Många miljarder i form av skatteintäkter som hade kunnat gå till skola och sjukvård hamnar istället i fickorna på banditer som kan låta sina kriminella nätverk växa.

Vad gör samhället? Skattemyndigheten utreder den bokföring som finns men ligger hopplöst efter. Det fungerar dåligt att begära in bokföringen från företagare som redan beslutat sig för att jobba papperslöst och som i regel ändå går i konkurs före första bokslutet. Våra branschorganisationer informerar, lobbar och kämpar för att få politikerna att inse problemen men det verkar vara en seg kamp.

Det här är kriminalitet som sköts organiserat och måste bekämpas av myndigheter med spelregler fastställda av våra folkvalda. I byggbranschen lyser den politiska viljan med sin frånvaro när det gäller att ta tag i sådana här så kallade entreprenörer. Skattemyndigheten borde ges de kraftfulla verktyg som krävs.

Jag föreslår följande:

1. Tillåt oannonserade kontroller ute på våra arbetsplatser. Skattemyndigheten, eventuellt med stöd av polisen, måste när starka misstankar finns kunna åka ut och på plats kontrollera identitet, rådande anställningsförhållande och att skatter och avgifter är betalda. Vid uppenbara brister slår man till mot företaget direkt. Ta operation krogspaning som förebild. Sådana kontroller skulle bli oerhört effektiva och sända ut starka signaler. Svartjobb accepteras inte! Du kan faktiskt åka dit! Många seriösa företagare och entreprenörer skulle välkomna detta.

2. Företagen ska redovisa sina inbetalda arbetsgivaravgifter individuellt vilket är enkelt med dagens bokföringsprogram. Då får skattemyndigheten något att jämföra med när de kontrollerar.

3. Inför ett utökat beställaransvar. I första hand bör detta gälla hos statliga, kommunala och andra offentliga förvaltningar. Det räcker inte med att det finns F-skattebevis och någon slags försäkring. Här har det blivit bättre men det finns mycket kvar att göra.

De belopp man kan tjäna på att utnyttja svart arbetskraft organiserat och i stor skala är stora och riskerna att åka dit små. Utan någon form av effektiv kontroll blir vi aldrig av med detta samhällsproblem.

JENS HOFFMANN

vd Dipart Entreprenad

Läs mer

[15/1 TV4 inte intresserade av sanningen](#)

[13/1 Timell: Vd:n tycker mest synd om sig själv](#)

[Riktiga hantverkare fuskar inte](#)

[14/1 Överrumpling hela poängen](#)

[12/1 TV4 sätter sig över lagen](#)